



Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024-11400
Den 10. december 2024

Til udvalgets orientering fremsendes hermed nyt om en forskningsrapport fra GEUS om dannelse af trifluoreddikesyre (TFA) fra PFAS-sprøjtemidler.

Der er de seneste år vist omfattende fund i grundvand af stoffet trifluoreddikesyre (TFA). Kildeopsporing har vist et markant bidrag fra en række industrielle anvendelser, som fx kølemidler og drivmidler i spraydåser, som medvirker til, at TFA også er at finde i regnvand. Visse PFAS-aktivstoffer i sprøjtemidler har også vist sig at kunne være en kilde til TFA. Miljøstyrelsen har gennemgået EU-vurderinger for alle PFAS-aktivstoffer anvendt i Danmark, men ingen af risikovurderingerne har indeholdt oplysninger om TFA. Derfor har Miljøstyrelsen i 2022 finansieret et forskningsprojekt via programmet for bekæmpelsesmiddelforskning under Sprøjtemiddelstrategien for at opnå mere viden om mulig dannelse af TFA fra PFAS-aktivstoffer anvendt i Danmark.

Projektet er udført af De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark & Grønland, GEUS, som nu har udarbejdet forskningsrapporten "Trifluoreddikesyre (TFA) fra pesticider". Rapporten kan findes her: <https://mst.dk/publikationer/2024/december/triflupest>

GEUS har undersøgt, om PFAS-aktivstoffer kan nedbrydes til TFA i landbrugsjord og i givet fald, om TFA dannes i et omfang, der forventes at kunne føre til uacceptabel udvaskning.

Syv PFAS-aktivstoffer blev udvalgt på baggrund af solgte mængder i Danmark: Fluazinam, tau-fluvalinat, diflufenican, fluopyram, mefentrifluconazol, som er godkendt i dag, samt trifluralin og fluazifop-P-butyl, som ikke længere er godkendt.

I et 1-årigt laboratorieforsøg blev det vist, at de undersøgte PFAS-aktivstoffer alle kunne nedbrydes til TFA i jord. Resultaterne viste dog stor variation i dannelsen af TFA imellem tre forskellige jorde samt imellem de syv forskellige aktivstoffer (i gennemsnit 0,7-6,5 % af den potentielle TFA-dannelse).

Ud fra den målte TFA-dannelse har GEUS lavet simple overslagsberegninger af størrelsen af et eventuelt TFA-bidrag til grundvand forårsaget af anvendelse af sprøjtemidler. Beregningerne er behæftet med store usikkerheder sammenlignet med de grundvandsmodelleringer, der anvendes i godkendelsesordningen for sprøjtemidler. Beregningerne indikerer for fem af de syv undersøgte PFAS-aktivstoffer, at udvaskningen kan overskride kravværdien for pesticider i grundvand på 0,1 mikrogram per liter. Tre af disse stoffer anvendes i landbruget i dag (fluopyram, fluazinam, diflufenican). Det skal bemærkes, at de estimerede middelkoncentrationer i alle tilfælde er langt under drikkevandsbekendtgørelsens sundhedsbaserede kvalitetskrav for TFA på 9 mikrogram per liter.

Forskningsprojektet leverer ny viden i forhold til det grundlag, som godkendelsen af sprøjtemidler med de undersøgte PFAS-aktivstoffer er vurderet på. Nedbrydningsforsøgene og overslagsberegninger over udvaskning til grundvandet er ikke udført i henhold til gældende EU-vejledninger og kan derfor

ikke anvendes direkte til at gennemføre regulering. Miljøstyrelsen vurderer derfor nu nærmere, om rapportens resultater kan anvendes i regulatorisk sammenhæng, både i Danmark og EU, herunder hvorvidt der er grundlag for at begrænse eller tilbagekalde eksisterende godkendelser af sprøjtemidler med PFAS-aktivstofferne i Danmark.

Rapporten vil blive sendt til EU, hvor tilgangen til PFAS-aktivstoffer allerede diskuteres. Her vil den kunne bidrage til, at der igangsættes en vurdering af de i EU godkendte PFAS-aktivstoffer på baggrund af ny viden jf. artikel 21 i plantebeskyttelsesmiddelforordningen.

Der er i dag 13 PFAS-aktivstoffer, der indgår i godkendte sprøjtemidler i Danmark.

Magnus Heunicke

/

Lea Frimann Hansen